

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií, Katedra politologie

Bakalářská práce

2017

Hana Utinková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií, Katedra politologie

Hana Utinková

**Migrační politika Švédska a jeho postoj k
migrační krizi**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Hana Utinková**

Vedoucí práce: **PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

UTINKOVÁ, Hana. *Migrační politika Švédska a jeho postoj k migrační krizi*. Praha, 2017. 57 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Abstrakt

Práce se zabývá podobou švédské migrační politiky v souvislosti s migrační krizí. Popisuje a analyzuje druhy migračních politik a zabývá se jejich otevřeností a restrikcí. Tento teoretický rámec je poté použit v praktické části k analýze, zda se migrační politika Švédska s událostmi roku 2015 změnila na restriktivní. Změny jsou ukázány na legislativě a aktérech, kteří mají vliv na její tvorbu.

Abstract

The thesis examines the form of Swedish migration policy in a relation to migration crisis. It describes and analyses kinds of migration policies and examines its openness and restrictiveness. This theoretical framework is then used in the practical part for analysis, if the Swedish migration policy was changed by the events of 2015 to be restrictive. Changes are demonstrated on legislation and actors, who can influence its creation.

Klíčová slova

Migrační politika, migrační krize, Švédsko, uprchlictví, azyl, politické strany

Keywords

Migration policy, migration crisis, Sweden, refugees, asylum, political parties

Rozsah práce: 65 581 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18. května 2017

Hana Utinková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu PhDr. Miloši Brunclíkovi, Ph.D. za jeho postřehy při vedení mé práce a Mrg. Nielsi Markwatovi z Univerzity v Gothenburgu za pomoc při výběru literatury.

Institut politologických studií

Projekt bakalářské práce

Zdůvodnění výběru práce:

Migrace se v poslední době stala jedním z nejdůležitějších témat současnosti. Ať už přímo nebo nepřímo, ovlivňuje mnoho lidí. Je důležité studovat, jak se situace měnila v minulosti a sledovat současný vývoj pro lepší porozumění budoucnosti. Přestože migrace není pouze novodobý fenomén, v poslední době se dostal do popředí. To se v děje jak ve Švédsku, tak i v mnoha dalších evropských zemích.

Téma jsem si vybrala, jelikož jde o aktuální a relevantní problém mezinárodních vztahů, který se týká většiny zemí Evropské unie. Švédsko je jedna ze zemí s největším počtem uprchlíků na obyvatele a doposud bylo považováno za stát s poměrně vstřícným přístupem k uprchlíkům. Z těchto důvodů považuji Švédsko jako zajímavou a významnou zemi, jejíž postoje k migrační krizi budou předmětem mé bakalářské práce.

Téma bakalářské práce také spadá do oboru politologie a mezinárodních vztahů tím, že se zabývá politickým subjektem a společenským tématem, které je relevantní v celé Evropě.

Švédsko bylo od roku 1982 zemí, která přijímala nejvíce žadatelů o azyl na jednoho obyvatele. Do roku 2015 byla zavedena politika otevřených hranic a azyl byl štědře udělován. Velký vliv na tuto štědlost měla politika sociálního státu. S tím, jak se měnila demografie, se měnila i migrační politika.

V současné době se mění nálada ve společnosti v mnoha státech a migrační krize je velmi diskutované téma. Ve Švédsku vždy bylo viditelné převážně dobré rozpoložení vůči imigrantům. Je otázkou, jak se ve světle současných událostí bude tato nálada vyvíjet. Jednou ze změn, které můžeme pozorovat již dnes je zpřísnění kontrol na hranicích Švédska a legislativní změny týkající se přijímání žadatelů o azyl.

Analyzování tohoto tématu pomůže bližšímu pochopení toho, jak společnost a elity reagují na společenský fenomén, který se stal jedním z hlavních témat současnosti.

Předpokládaný cíl:

Cílem práce bude popsat a analyzovat společenský jev, tedy zjistit, jak se současné trendy promítly do legislativních opatření, oficiálních prohlášení a celkové politiky švédského politického systému. Objektem zkoumání tedy budou orgány švédského politického systému, které se na utváření migrační politiky podílejí nebo jsou jí ovlivňovány, například švédský jednokomorový parlament (Riksdag), vláda a

premiér. Dále bude analyzovat migrační politiku Švédska z hlediska míry otevřenosti vůči migrantům.

Výzkumná otázka

Jaký přístup má Švédsko k migrační krizi a jak se tento přístup promítá ve švédské legislativě a politickém prostředí?

Hypotéza

H_1: Přístup Švédska k otázce přijímání migrantů a migrační krizi je otevřený, ačkoli jsou v poslední době přijímána omezující opatření.

H_0: Přístup Švédska k otázce přijímání migrantů a migrační krizi je uzavřený, ačkoli byl do nedávné doby spíše otevřený.

Metodologie práce:

V rámci operacionalizace klíčových pojmů by se práce zabývala definicí a analyzováním pojmů jako migrační krize, uprchlík, migrační politika.

Metoda použitá na zpracování bakalářské práce bude případová studie. Jedná se o studii jednoho případu se zaměřením na jeden sociologický aspekt nebo fenomén. Tímto zaměřením by byla migrační politika Švédska, tedy jeho politických orgánů. Sběr informací bude prováděn analýzou dokumentů spolu s využitím statistických zdrojů.

Základní charakteristika tématu

Švédsko má bohatou zkušenost s imigrací. V minulosti byla tato imigrace veřejností přijímána pozitivně, jelikož znamenala příliv nedostatkové pracovní síly. V současné době se nálada začíná obracet a vyskytují se názory, že přílišná imigrace poškozuje švédskou politiku sociálního státu.

Bakalářská práce se proto bude zabývat migrační politikou Švédska. Bude se jednat o případovou studii zpracovanou pomocí analýzy dokumentů a statistických dat. Hlavním úkolem práce bude zpracovat téma migrační politiky tak, aby čtenář dosáhl hlubšímu porozumění této problematice a dokázal si uvést události do kontextu. To znamená širší porozumění toho, jak se migrační krize promítla do jednání vlády, parlamentu a politických elit.

Předpokládaná struktura práce

Práce se bude skládat ze dvou hlavních kapitol. První z kapitol se bude zabývat migrační politikou, jaká byla do roku 2015, co jí předcházelo a jak se vyvíjela. Budou stanoveny její základní rysy a kontext situace bude upevněn pomocí statistických údajů.

Další kapitola se bude týkat toho, co se stalo po roce 2015 do současnosti. Jak se změnila situace s příchodem migrační krize, detaily azylového procesu a míra otevřenosti migrační politiky.

- Úvod
- Shrnutí švédské migrační politiky do roku 2015
Základní rysy, historický vývoj, statistiky
- Změny v roce 2015
Legislativa, azylový proces, statistiky
Míra otevřenosti migrační politiky
- Závěr

Základní literatura

ANDERSSON, H. E. Liberal Intergovernmentalism, spillover and supranational immigration policy. *Cooperation and Conflict*. 2016, 51(1), 38-54. ISSN 0010-8367.

BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6.

CHALOUPKOVÁ, Jana; ŠALAMOUNOVÁ, Petra. Postoje k imigrantům a dopadům migrace v evropských zemích/*Attitudes towards Immigrants and the Impact of Migration in European Countries*. *Sociologický Časopis/Czech Sociological review*, 2006, 57-80.

BROCHMANN, Grete a Anniken HAGELUND. *Immigration policy and the Scandinavian welfare state 1945-2010*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2012.

HAMMAR, Tomas. *European immigration policy: a comparative study*. New York: Cambridge University Press, 1985.

HAMMAR., Tomas. *European immigration policy: a comparative study*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

HNÍZDO, Bořek. Evropské migrace a národní stát. Mezinárodní vztahy, 1996, 31.4: 92-102.

LIDÉN, Gustav, Jon NYHLÉN a Sara NYHLÉN. Forced cooperation from above: the case of Sweden's establishment reform. Policy Studies. 2015, 36(5), 468-486. DOI: 10.1080/01442872.2015.1089983.

WILLIAMSON, Jeffrey G. a Timothy J. HATTON. The age of mass migration causes and economic impact. New York: Oxford University Press, 1998.

Další zdroje:

- <http://www.government.se/government-policy/migration/>
- <http://www.government.se/speeches/2015/09/statement-of-government-policy-15-september-2015/>
- <https://sweden.se/migration/>

Obsah

ÚVOD	2
1. TEORETICKÝ RÁMEC	5
1.1 <i>Terminologie a konceptualizace</i>	5
1.1.1 <i>Migrace a uprchlictví</i>	5
1.1.2 <i>Azyl</i>	6
1.1.3 <i>Migrační krize</i>	6
1.1.4 <i>Migrační politika</i>	6
1.1 <i>Druhy migračních politik</i>	7
1.2 <i>Teorie migrace a migrační politika</i>	12
2. ŠVÉDSKÁ MIGRAČNÍ POLITIKA DO ROKU 2015	13
2.1 <i>Historický vývoj</i>	13
2.2 <i>Rámec migrační politiky</i>	15
2.2.1 <i>Právní rámec</i>	15
2.2.2 <i>Výkonný orgán</i>	15
2.3 <i>Základní rysy migrační politiky před rokem 2015</i>	16
3. MIGRAČNÍ POLITIKA PARLAMENTNÍCH STRAN	18
3.1 <i>Vládní strany</i>	18
3.2 <i>Nevládní strany</i>	20
4. ZMĚNY PO ROCE 2015	25
4.1 <i>Legislativa</i>	25
4.1.1 <i>Přijímání uprchlíků</i>	25
4.1.2 <i>Zdravotní péče</i>	26
4.1.3 <i>Trvalý pobyt a povolení k dočasnému pobytu</i>	26
4.1.4 <i>Sociální podpora</i>	27
4.1.5 <i>Kontroly hranic</i>	28
4.1.6 <i>Návraty odmítnutých žadatelů</i>	28
4.2 <i>Míra otevřenosti migrační politiky</i>	30
ZÁVĚR	32
SUMMARY	34
POUŽITÁ LITERATURA	35
SEZNAM PŘÍLOH	44
PŘÍLOHY	45

Úvod

Jedna z charakteristických vlastností Švédska je, že její obyvatelé jsou proslulí svým altruismem, ohleduplností a štedrostí. Tyto vlastnosti se projevují ve všech oblastech společenského života, politiku nevyjímaje. Stejně tak je možné pozorovat jejich snahy jít v mnoha společenských oblastech vzorem ostatním státům, což je zřejmé i v otázkách enviromentalistiky a genderové vyváženosti.

Je velmi pravděpodobné, že právě tento obraz Švédska byl jedním z hlavních důvodů zájmu evropských i mimo-evropských běženců o tuto severskou zemi. To mělo spolu s vypuknutím migrační krize za následek prudký nárůst počtu migrantů. V důsledku toho je jejich poměr vůči tamním obyvatelům v současné době jedním z největších v Evropské unii. Zvyšující se počet migrantů a žadatelů o azyl však začíná narážet na funkční hranici současné podoby švédského sociálního státu. Ten je sice tradičně štědrý a v jeho rámci bylo dlouhodobě přicházejícím osobám umožňováno dosažení dobrých sociálních podmínek, nicméně tento sociální systém zkrátka nebyl navržen pro situaci, která odpovídá dnešní realitě. Je tedy nabíledni, že současný stav je neudržitelný a pokud má sociální systém Švédska efektivně fungovat ve středně a dlouhodobé perspektivě, je jeho reforma zcela nezbytná.

Současná migrační vlna a s ní spojená krize jednoznačně patří k nejožehavějším problémům starého kontinentu, což se logicky silnou měrou promítlo i do politického dění téměř ve všech evropských zemích. Výjimku pak netvoří ani Švédsko. Je však velmi důležité podotknout, že míra a způsob diskuzí a veřejné reakce nad touto problematikou se liší stát od státu, ovšem i ve Švédsku lze jasně oddělit tábor odpůrců otevřeného přístupu, a naopak skupinu lidí, kteří se k přijímání běženců stavějí pozitivně. Názory obyvatel a společenská nálada se odrážejí v popularitě jednotlivých politických stran, které následně užívají svou politickou moc ke změně legislativy a norem. Cílem této práce je tedy analýza současného švédské imigrační a azylové politiky a výzkum postojů různých relevantních stran k této problematice.

Oficiální švédská politika byla do roku 2015 velmi otevřená příchodu a přijímání žadatelů o azyl (Government Offices of Sweden, 2015a). Změnu nálady ve společnosti můžeme však pozorovat na příkladu strany Švédských demokratů. Jedná se o pravicovou, radikální stranu s populistickým charakterem, jež získala 12,9 % v parlamentních volbách v roce 2014 (Election resources, 2014). Její zvyšující se

úspěch a následná účast v parlamentu tedy značí, že migrační krize nálady ve společnosti mění a je otázkou, jak se s touto změnou demokracie vypořádá.

Relevance tohoto tématu je, podle mého názoru, v rámci politologie a vzhledem k současné evropské situaci velmi vysoká. Jak jsem psala výše, Švédsko je jako politicky velmi stabilní a liberální země v mnoha ohledech považována za vzor nejenom v evropských zemích. Díky tomu považuji za vysoce důležité a přínosné pozorovat procesy ve švédské společnosti a na její politické scéně, které jsou spojeny se zvládnutím a s věcným řešením migrační krize. Nově se utvářející budoucí postoje této země k přijímání utečenců a ekonomických migrantů z evropských a mimo-evropských států bude mít jistě velký vliv na změny v Evropě.

Výzkumná otázka

Jaká je podoba švédské migrační politiky po roce 2015 a jaký je přístup aktérů, kteří mají vliv na její podobu?

Hypotézy

H₁: Přístup Švédska k otázce přijímání migrantů a migrační krizi není restriktivní, ačkoli jsou v poslední době přijímána omezující opatření.

H₀: Přístup Švédska k otázce přijímání migrantů a migrační krizi je restriktivní, ačkoli byl do nedávné doby spíše otevřený.

Přestože jsou na první pohled tyto dvě hypotézy v přímém rozporu, předpokládám, že ve výsledku své práce zjistím, že švédský postoj bude spíše kombinací obou těchto tvrzení, jelikož je velmi nepravděpodobné, že by se stala Švédská migrační politika tak anti-imigrační, že by byly její hranice zcela uzavřeny všem migrantům bez výjimky. Migrační politika, která je restriktivní, se zpravidla vyznačuje přísnějším azylovým procesem. V zemi jsou implementovány kvóty na počet přicházejících migrantů nebo nejsou přijímáni vůbec. Pro opačný případ, tedy migrační politiku nerestriktivní, je charakteristická například otevřenost všem druhům migrace, proces žádání o azyl je snadnější nebo zde existuje migrantům příznivý sociální systém.

S migračním a azylovým procesem je úzce spojený proces integrace. Integrace do společnosti je komplexní problematikou, která se sestává z mnoha různých odvětví, z důvodu rozsahu práce se budu zabývat pouze migračním a azylovým procesem. Integraci se také zabývají jiné instituce a legislativa, než která je předmětem této práce.

Předtím, než se zaměřím na konkrétní situaci ve Švédsku, je nezbytné nejprve ustanovit základní definice pojmů a teoretický rámec. Tímto se budu zabývat v první

části této práce spolu s teorií migračních politik. Pochopení, na jakých principech jsou založeny jednotlivé druhy migračních politik, je zásadní pro správné zařazení švédské migrační politiky v praxi. V této části budou díky těmto principům konceptualizovány také pojmy uzavřená a restriktivní migrační politika. V první kapitole praktické části se budu zabývat švédskou migrační politikou před rokem 2015. Ten byl důležitým mezníkem, jelikož můžeme pozorovat výraznou změnu v přístupu k migrační politice a také značí vrchol migrační krize. Následovat bude kapitola, ve které se zaměřím na parlamentní strany, které se v této situaci angažují a mají vliv na oficiální migrační politiku Švédska. Změnami, které se udály po roce 2015, se budu zabývat v poslední kapitole. V té se zaměřím na to, jaké změny proběhly v legislativě a zda se dá současná migrační politika Švédska považovat za otevřenou nebo ne.

1. Teoretický rámec

1.1 Terminologie a konceptualizace

Předtím, než se v této práci zaměřím na konkrétní situaci migrační politiky ve Švédsku, nejprve charakterizuji základní termíny, které se v tematické oblasti vyskytují a které budu používat. Těmito pojmy jsou migrace a uprchlictví, azyl, migrační krize a migrační politika.

1.1.1 Migrace a uprchlictví

Jedním z nejvíce skloňovaných výrazů dnešní doby je migrace. Je složitým procesem, který zahrnuje mnoho aspektů společnosti a který má důsledky daleko za teritoriálními hranicemi. Je složité použít definici, která by zahrnovala celý tento komplexní proces. Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) používá tuto definici: *„Migrace – Pohyb osoby nebo skupiny osob, buď přes mezinárodní hranici, nebo v rámci státu. Je to populační pohyb zahrnující všechny druhy pohybu lidí, nezáleží na délce, složení nebo příčinách.“* (International Organization for Migration, 2011, s. 62-63)

Do této skupiny osob patří i vysídlené osoby, ekonomičtí migranti i rodinní příslušníci cestující za účelem znovusjednocení rodiny. Pracovní příležitosti, touha po lepších ekonomických podmínkách a společná etnicita destinace jsou další časté příčiny migrace. Dále také při označení osoby pojmem ‚migrant‘ nezáleží na zákonném statusu, nebo zda jde o stav dobrovolný nebo nedobrovolný.

Podskupinou pojmu migrant je pojem ‚uprchlík‘. Úmluva o statutu uprchlíků z roku 1951 mluví o uprchlících jako o osobách, které jsou mimo zemi své státní příslušnosti v důsledku opodstatněných obav z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti nebo členství v určité sociální skupině nebo politických názorů a nejsou schopni nebo kvůli tomuto strachu nechtějí využít ochrany této země (*Ibid*, s. 70-80).

Status uprchlíka sebou přináší řadu práv, která jsou úzce spojená se základními mezinárodními právy. Těmi je právo na nenavrácení do místa, ve kterém by této osobě

hrozilo ohrožení jejích základních lidských práv. Dalšími právy jsou svoboda pohybu, právo na svobodu a bezpečnost, právo na rodinu atd. (The International Justice Resource Center, 2017)

1.1.2 Azyl

Azyl je forma ochrany udělovaná osobám, které se nemohou vrátit do své země ze strachu o svůj život. Udělení azylu je v kompetenci jednotlivých států, avšak mnoho z nich se rozhodlo své procesy sladit s výsledky Dublinské úmluvy z roku 2004. Tento proces zpravidla probíhá tak, že osoba, která podá žádost o azyl, má právo na posouzení svého případu. Má možnost poskytnout co nejvíce důkazů, které by podpořily její tvrzení a pokud je žádosti vyhověno, uprchlík dostane od státu povolení k pobytu. V případě, že rozhodovací orgán shledá, že osoba nevyhovuje podmínkám pro udělení azylu a její žádost je zamítnuta, má právo se odvolat. Pokud i tak není žádosti vyhověno, stále je pod ochranou pravidel, podle kterých osoba nesmí být vydána nebo přemístěna do místa, kde hrozí nebezpečí smrti, mučení nebo ponižujících trestů.

1.1.3 Migrační krize

Migrační krize je světová událost způsobená ve velké míře neřízeným pohybem osob. Za její vrchol můžeme označit rok 2015, kdy do Evropy imigrovalo nejvíce osob. V zemích EU ten rok požádalo o azyl kolem 1,3 milionů osob (BBC, 2016). Ty přicházely převážně z muslimských zemí dvěma hlavními migračními cestami – přeplavením Středozemního moře nebo cestou přes Balkán. Pro Evropskou unii znamenal a stále znamená příliv migrantů náročný úkol, na který představitele těchto zemí musejí reagovat a společně se musí snažit o jeho vyřešení.

1.1.4 Migrační politika

Migrační politika je politika státu, která se zabývá pohybem osob přes hranice dané země a to hlavně pohybem osob, které mají v úmyslu v dané zemi zůstat. Na tom, zda je migrační politika státu otevřená nebo restriktivní, se podílí mnoho faktorů.

Stát, který je cílem migrace má různé způsoby kontroly a regulace migrace. K dispozici má určité mechanismy, které jsou upravovány zákony, a které jsou zřízeny

za různými účely, například dohledem nad přijatými migranty, sankcemi pro zaměstnavatele, kteří zaměstnali nelegální imigranty nebo podmínkami povinnosti prokázat se platnými dokumenty. Tyto mechanismy jsou prostředky, které má stát pro zamezení toho, aby uprchlíci porušovali pravidla k povolení pobytu.

K regulaci počtu přijatých migrantů samozřejmě patří kvóty, které jsou každoročně stanoveny jako minimální počet migrantů, které stát přijme. V rámci EU byla vedena debata o tom, že by státy s menším počtem uprchlíků měly pomoci těm ostatním. Předmětem debaty bylo také to, zda by tyto kvóty měly být pro všechny státy povinné nebo ne. Mnoho zemí EU namítalo (zejména země Visegrádské čtyřky), že tento systém přemístování uprchlíků není vhodný a kvóty odmítly. V roce 2016 byl pro tento odpor systém přidělování kvót pozastaven. Kromě kvót navržených EU může každá země nastavit vlastní hranici, která stanoví, kolik ten rok udělí azylů a kolik migrantů přijme.

Pokud chceme rozlišit, zda je migrační politika určité země otevřená nebo restriktivní vůči migrantům, je nutné se zaměřit na oficiální migrační politiku uplatňovanou vládou a zákony schválené parlamentem, případně na postoje parlamentních stran, které mají vliv na tvorbu těchto zákonů.

1.1 Druhy migračních politik

Baršová (2005) ve svém pojednání o alternativách migračních politik píše o dvou základních ideologických přístupech, které státy mohou k migrační politice mít. Těmi jsou přístupy liberální a přístupy národní. Liberální přístup je založen na dvou principech, a to individualismu a universalismu. Stát, který vyznává princip individualismu, se zavazuje respektovat základní lidská práva jednotlivce a podle principu univerzalizmu nerozlišuje, k jakému národu jednotlivce patří (*Ibid.*, s. 19). Pokud jednotlivce patří k jinému národu, stát jeho práva respektuje stejně jako práva vlastních občanů.

Druhým přístupem je přístup národní, který dává důraz na práva národa, jakožto skupiny, která se vymezila od ostatních skupin. V migrační politice se potom tento přístup vyznačuje principy partikularismu a kolektivismu. Partikularismus můžeme chápat právě jako vymezení se vůči ostatním a podstatou kolektivismus je to, že stát v první řadě hájí práva a zájmy kolektivní entity.

Přístupy liberální a národní jsou dva okraje spektra. To, jak skutečně vypadá migrační politika státu, se odvíjí od toho, v jakém poměru se ve státě tyto dva přístupy

nacházejí. Představitelé státu se mohou řídit hodnotami, které se více blíží jednomu či druhému okraji spektra. Ti, kdo migrační politiku tvoří, jsou postaveni před dilema: jak vyvážit práva a zájmy národní a jak těch, kteří spadají mimo tuto skupinu, tedy migrantů. Podle toho, zda převáží partikularismus a kolektivismus nebo univerzalizmus a individualismus můžeme určit, ke kterému okraji spektra lze migrační politiku zařadit. (*Ibid.*)

Pokud ve státě převažuje princip liberální, můžeme pozorovat otevřenost vůči migrantům a příznivé podmínky pro jejich přijetí do státu. V případě druhého principu jsou hranice státu pro migranty uzavřené (*Ibid.*, s. 20) a stát nemá zájem poskytovat své zdroje pro kohokoli jiného než občany svého národa.

Podle toho, v jaké části spektra se migrační politiky nacházejí, můžeme rozlišit mezi libertarianismem, liberalismem, komunitarismem a realismem.

Libertarianismus

Pokud je ve státě vyznáván princip libertarianismu, stát v něm dává důraz na individualistickou svobodu, která je omezována pouze minimálně. Jednotlivci se svých práv vzdávají pouze proto, aby stát zajistil bezpečnost a zákonnost společnosti, jinak jsou práva jednotlivců nedotknutelná. Jedním z těchto práv je svoboda pohybu, z čehož vyplývá, že omezení přístupu z a do státu by nemělo existovat.

Liberalismus

Hlavní myšlenkou liberalismu je rovnost všech jednotlivců. Usiluje o maximální svobodu, všichni jsou si rovni a mají povinnost respektovat práva ostatních. Rovnost se týká i toho, aby každý měl stejné příležitosti, sociální výhody a nebyl o tyto výhody ochuzen. Stát proto musí zajistit, aby dostatečně fungoval sociální systém, který by nerovnosti ve společnosti zmenšoval. Z tohoto přístupu plynou dvě linie pohledu na migrační politiku. Tou první je přesvědčení, že závazek státu k cizincům je stejný jako k jeho občanům. Druhý přístup závazek k cizincům považuje za menší, jelikož do systému nic nepřispívají, nemají tedy stejný status jako občané. Tento přístup převažuje, jelikož zastává myšlenku, že je nejdříve nutné zajistit potřeby vlastních občanů a teprve poté mohou být přerozdělovány prostředky, které má stát k dispozici. Zároveň má stát povinnost vůči uprchlíkům, kterým byla v jejich vlastním státě odejmuta základní lidská práva. Stát proto pomáhá primárně uprchlíkům postižených konfliktem nebo přírodními katastrofami.

Komunitarismus

Tento princip je založen na tom, že národní zájmy a obecný prospěch mají přednost před prospěchem jednotlivce. Identita jednoho národa je oddělena od ostatních národních identit, stát nemá povinnost zajišťovat práva uprchlíků z ostatních zemí. Své hranice jim může tedy uzavřít, výjimku v tomto případě tvoří krizové a naléhavé situace, ve kterých jsou ohroženy jejich životy.

Realismus

Primárním důvodem existence státu je podle realistů zajištění bezpečnosti a pořádku ve společnosti. Oproti liberalismu má stát s realistickými principy monopol na násilí (*Ibid.*, s. 24), čímž tuto bezpečnost zajišťuje. Hlavním cílem je zajistit stabilitu a bezpečnost státu, teprve poté se může stát zaměřit na ostatní potřeby občanů. Jelikož je zaměřen pouze na vlastní občany, vůči migrantům necítí žádné závazky. Pomoc uprchlíkům je dovolena pouze, pokud není v rozporu s národními zájmy, například v případech přisunu pracovní síly.

Z dlouhodobého hlediska můžeme pozorovat, že většina liberálních států se pohybuje kolem středu spektra, které zde bylo vymezeno (mluvíme zde o spektru, kdy na jednom okraji je partikularismus a kolektivismus a na druhém okraji se nachází univerzalizmus a individualismus). To se děje z toho důvodu, že státy se neustále snaží najít rovnováhu mezi právy a zájmy jednotlivce a národu. Proto se mohou jejich migrační politiky mírně vychylovat, podle současné situace k jednomu nebo druhému okraji, ve své podstatě však zůstávají stejné.

Pokud bychom se podívali na extrémní případy výše uvedených principů, našli bychom například fašismus, což je extrémní případ realismu. V něm jsou popírána práva jednotlivce ve prospěch státu. U extrémního liberalismu jsou zase práva státu potlačována ve prospěch jednotlivce. Pro správné fungování migrační politiky je proto potřeba oba konce spektra kombinovat, což se neustále děje například v liberalismu.

Jestliže stát jedná podle některého z výše uvedených principů, jeho migrační politika je podle něj formována. Migrační politiky státu podle tohoto spektra můžeme rozdělit na otevřené a restriktivní. Jejich podoba se opět může pohybovat na rozpětí mezi těmito dvěma okraji.

Migrační politika státu je **otevřená** tehdy, pokud z větší míry podporuje příchod a udělování azylu uprchlíkům. Jeho hranice jsou otevřené všem, kdo chtějí na jeho

území přijít a zažádat o azyl. Své zdroje a prostředky stát rozděljuje těm, kteří jsou v nouzi a potřebují je. To se promítá do výše benefitů, které uprchlíci dostávají – benefity jsou dostačující, aby uprchlíci netrpěli hmotnou nouzí. Je jim zajištěno ubytování a všechny jejich základní potřeby a práva. V souladu s poskytováním prostředků srovnatelných s prostředky občanů toho státu, mají uprchlíci právo na zdravotní péči stejnou jako oni. Stejně tak je to se vzděláváním nezletilých.

Kromě ubytování a zdravotní péče uprchlíci dostávají denní příspěvky, které mají zajistit, že nežijí v existenční nouzi. Výše příspěvků se odvíjí od toho, v jaké situaci se jednotlivec nachází, například zda se stará o rodinu nebo zda mu bylo poskytnuto ubytování. Zároveň má právo zažádat o příspěvek na zvláštní výdaje nebo je mu poskytována hmotná pomoc v podobě oblečení a dalších potřebných věcí.

Všechny benefity, na které mají uprchlíci právo, jsou zaštitěny právním rámcem, který upravuje podmínky přijetí uprchlíků. V procesu žádání o azyl jsou respektována základní lidská práva a také práva uprchlíků. To znamená, že v případě odmítnutí žádosti o azyl není osoba nedobrovolně navracena do původní země, pokud v ní budou ohrožena její práva a život.

Pokud stát rezervuje své území, zdroje a instituce jen pro své občany, mluvíme o migrační politice **restriktivní**. (*Ibid.*, s. 12) Restrikce se projevuje tím, že hranice nejsou otevřené žadatelům o azyl a probíhají zde kontroly, které tuto skutečnost zjišťují. Dalším indikátorem, že je migrační politika restriktivní je například skutečnost, že je žadatel o azyl během celého procesu zadržován. (Beine, 2016, s. 835) Pokud se na území státu dostane migrant nelegálně a jeho poloha je zjištěna, je přemístěn do detenčního zařízení nebo vězení a po případném procesu je navrácen do země svého původu. V extrémních případech je vydán i přesto, že mu v zemi svého původu hrozí ohrožení jeho bezpečnosti a jeho základních práv. Takovéto praktiky můžeme pozorovat například v situaci uprchlíků z Korejské lidově demokratické republiky. V případě, že je uprchlík z KILDR dopaden na území Čínské lidové republiky, je okamžitě navrácen, přestože je jisté, jaký osud ho bude čekat.

Proces žádání o azyl v takové zemi může být s nejistým koncem, neboť počet odmítnutých žádostí o azyl výrazně převyšuje počet přijatých. V případě, že je žadatel odmítnut, je nucen zpravidla okamžitě opustit zemi, ve které se nachází. Migrační politika státu může být také nastavena tak, že automaticky odmítá žádosti o azyl od určité etnické skupiny nebo jednu z nich preferuje více.

V případě, že žadateli byl udělen azylový status, benefity, na které má nárok jsou pouze malé nebo nulové. Uprchlík nemá přístup k základní zdravotní péči, není mu poskytnuto ubytování ani sociální příspěvky, které potřebuje k normálnímu životu. To způsobuje, že jsou uprchlíci nuceni postarat se sami o sebe a jejich životní úroveň je často velmi nízká. Z důvodu upřednostňování svých občanů před uprchlíky stát také poskytuje pouze omezené nebo nulové možnosti práce. Ekonomická situace uprchlíků s tím nezlepšuje, případně jsou nuceni vyhledávat práci nelegální, kde mohou být porušována jejich práva, jelikož jsou nuceni pracovat v nezákonných podmínkách za minimální mzdu.

Restriktivní migrační politika, se může projevat také na rétorice, jakou používají představitelé státu. Na příkladu Maďarska je jasně vidět, že v zemi uprchlíci nejsou vítáni už tím, jak se k migrační krizi vyjadřuje prezident Viktor Orbán. V roce 2016 například prohlásil, že by se na pobřeží Libye mělo vytvořit obří uprchlické město pro všechny nelegální migranty z Evropy (Mánert, 2016).

Stejně jako rétorika představitelů je důležitá i legislativa státu. Restrikce se může projevit například v tom, že parlament přijme zákon odmítající kvóty počtu přijímaných uprchlíků nebo tento princip zakotví přímo do ústavy (tato změna byla projednávána v roce 2016 maďarským parlamentem, nakonec nebyla schválena), (Hospodářské noviny, 2016). Zákony také upravují výši benefitů a podmínek pro uprchlíky, kteří jsou do státu případně přijati.

To, zda je migrační politika státu otevřená nebo restriktivní je výsledek mnoha aspektů, které dohromady dávají celkový obraz situace migrační politiky. Ve většině států můžeme nalézt rysy otevřené i restriktivní politiky, záleží pouze na tom, k jakému modelu se stát přiklání více.

Je důležité si uvědomit, že tyto aspekty se vzájemně prolínají, je tedy možné, že pokud je jedna oblast migrační politiky restriktivní, druhá může tuto skutečnost kompenzovat svojí otevřeností. Například pozitivní podmínky pro integraci uvnitř státu mohou kompenzovat restriktivní politiku týkající se vstupu do země

1.2 Teorie migrace a migrační politika

Jelikož je migrace velmi složitý proces, vzniklo v průběhu let mnoho odlišných přístupů, jak migraci zkoumat. Mezi první patří makro-modely, které se snažily uchopit problematiku migrace z obecného hlediska. Později se teoretikové více a více zaměřovali na užší spektrum zájmu a teoretické modely zkoumaly jedince nebo samostatnou jednotku, jakou je například domácnost. Tyto teoretické přístupy jsou důležité, neboť z nich později vycházejí aktéři, kteří ovlivňují migrační politiku a mají slovo v tom, zda budou migraci podporovat nebo ne.

Můžeme vidět posun v migračních teoriích od makro k mikro přístupů (Mavroudi, 2016 s. 26). Tento trend je pozorovatelný i v reálných politikách států, Švédska nevyjímaje. Kdysi obecné a všestranné politiky ustoupily dnešním, které se více zaměřují na individuální potřeby jednotlivců. Stejně tak lze pozorovat prolnutí dvou typů mikro přístupů, kdy je kromě potřeb jednotlivců dbáno také na potřeby domácností. To je vidět například v opatřeních týkajících se migrace rodinných příslušníků.

Doporučení pro ty, kdo tvoří migrační politiky, se tedy mohou výrazně lišit podle toho, jaký model teoretik společenských věd používá. Regulace migrace by tedy mohlo být dosaženo například změnami v platech a zaměstnaneckých podmínkách v cílové destinaci, odlišnými sociálními programy nebo podporou rozvoje v zemi původu atd. (Massey, 1993, s. 463)

2. Švédská migrační politika do roku 2015

2.1 Historický vývoj

Ve Švédsku byla otázka migrace vždy velmi důležitá. Do druhé světové války byl trend takový, že počet emigrantů převažoval počet přicházejících osob do země. Důvodem pro převažující emigraci byl ekonomický stav země, kdy lidé odcházeli převážně do USA nebo Kanady kvůli lepším vyhlídkám na živobytí (Migrationsverket, 2016a). V průběhu obou světových válek se situace otočila a tendence zvyšujícího se počtu imigrantů do země pokračuje s několika výjimkami až do současnosti.

Pro pokračující zlepšování ekonomické situace Švédska v 50. a 60. letech 20. století bylo nutné mít k dispozici silnou třídu dělnického obyvatelstva, které by generovalo příjmy státu ve formě daní, jež zase byly nutné pro fungování sociálního státu. V době budování švédského sociálního systému se této vrstvy obyvatelstva nedostávalo, stát proto přijal opatření, která by v této situaci pomohla. V roce 1969 byla zřízena Švédská imigrační rada (Svensk Invandringstyrelse), která umožňovala imigrantům získat povolení k pobytu, pokud měli již předem zajištěné ubytování a pracovní místo. Podmínkou bylo také to, že přicházející migrant nezabere pracovní místo Švédovi, který v tomto oboru hledá práci. V této době také docházelo k návratu některých rodilých příslušníků, kteří ze Švédska odešli před oběma světovými válkami.

Politika podporování přílivu pracovní síly skončila v roce 1972. (*Ibid.*) Během doby její existence se z počátečního celkového přírůstku v roce 1949, necelých 10 000 osob za rok, zvedl v roce 1969 na hodnoty čtyřnásobně vyšší (viz příloha č. 1 - Westin, 2006).

Po skončení fáze pracovní imigrace do Švédska můžeme mluvit o fázi ‚azylové‘. Během 80. let se značně zvýšil počet žadatelů o azyl ze zemí jako Irák a Libanon, k němuž po pádu železné opony přibyli přistěhovalci ze zemí východní Evropy. Řada z nich nebyla v přímém ohrožení konfliktem a do Švédska migrovali kvůli lepším vyhlídkám do budoucna. Azylový proces byl v té době zdlouhavý a vláda v roce 1989 implementovala řadu opatření, které omezovaly počet přijímaných uprchlíků, což udělalo migrační politiku Švédska více restriktivní.

Zahraniční události 90. let značně ovlivnily migrační situaci ve Švédsku. Kvůli konfliktu na Balkáně bylo nuceno mnoho uprchlíků opustit svou zemi a mnoho z nich se vydalo právě do Švédska. Například počet žádostí o udělení azylového statusu od

občanů Jugoslávie v roce 1993 vzrostl o 56 000, jak můžeme vidět v příloze č. 2 (Migrationsverket, 2017a), ukazující počet přijatých žádostí o azyl mezi lety 1984 – 1999. Toto číslo bylo navýšeno ještě tím, že se Švédsko podílelo na evakuaci 3600 Kosovských Albánců, kterým byl poskytnut azyl před válečným konfliktem. Celkem tento konflikt donutil opustit svou zemi a vyhledat útočiště 100 000 uprchlíků (Westin, 2006).

Mnoho z uprchlíků spolu se svými rodinami přijalo Švédsko za svou novou domovinu. Tato skutečnost posléze ovlivnila situaci tak, že vláda přijala opatření, které omezovalo imigraci za účelem znovushledání se se svými rodinnými příslušníky. V roce 1997 bylo přijato ustanovení, které upravovalo podmínky imigrace za tímto účelem a zároveň je zpřísnilo. Nově byl například snížen maximální věk, který byl povolen pro znovushledání rodičů s dětmi z 20 na 18.

Velkou změnu pro Švédsko přineslo otevření jeho hranic v rámci Schengenského prostoru v roce 2001. Kvůli tomuto otevření hranic do Švédska přicházel stále větší počet občanů zemí EU, kteří se stěhovali za prací. Nejvýraznější skok v počtu zaměstnanců pocházejících ze zemí Evropského hospodářského prostoru můžeme pozorovat mezi lety 2003 a 2004 (viz příloha č. 3 - Migrationsverket, 2017b) kdy se jejich počet zdvojnásobil.

Počet migrantů přicházejících do Švédska byl od roku 2003 do roku 2013 relativně stabilní. Od roku 2013 však můžeme pozorovat výrazný nárůst, kdy se počty každý rok téměř dvojnásobily (viz příloha č. 4. - Migrationsverket, 2017c) až dosáhly 160 000 žadatelů v roce 2016. Tento počet dělá Švédsko zemí s největším poměrem žadatelů o azyl na počet obyvatel.

2.2 *Rámec migrační politiky*

Předtím, než se můžeme do detailu zabývat základními rysy švédské migrační politiky, je nutné se zaměřit na to, jak je vlastně tato politika tvořena a jaký je právní rámec tvorby migrační politiky a jaká je organizační struktura aktérů, kteří jsou do procesu zapojeni.

2.2.1 Právní rámec

Ve Švédsku platí dva základní dokumenty, které upravují právo týkající se migrační a azylové politiky. Prvním z nich je cizinecký zákon (Utlänningsförrordningen N. 2005:716), který byl přijat parlamentem v roce 2005 a vešel v platnost v březnu roku 2006. Z něj vychází další dokument zvaný Aliens Ordinance (Utlänningsförrordningen N. 2006:97), který byl přijat vládou v témže roce.

Cizinecký zákon ve své době přinesl reformní opatření, která byla velmi rozsáhlá. Reforma měla pomoci zrychlit azylový proces, zlepšit transparentnost během procesu a zlepšit právní ochranu žadatelů. Způsobem, jak zajistit spravedlnost u soudních procesů bylo zavedením pravidla ‚dvou stran‘ (v soudním procesu jsou proti sobě žadatel a Švédský migrační úřad jako dvě rovnocenné strany) a zavedením možnosti ústních slyšení.

2.2.2 Výkonný orgán

Hlavním orgánem na celostátní úrovni, který se zabývá migrací je **Švédský migrační úřad** (Sverige Migrationsverket). V průběhu let byly měněny kompetence úřadu, ale přesto je jeho postavení v azylovém a migračním procesu naprosto centrální. Oficiálně je podřízen vládě, ale de facto spadá pod Ministerstvo spravedlnosti, jelikož je mezi těmito dvěma institucemi výrazná kooperace.

Úkolem úřadu je, podle informací uvedených na internetových stránkách, *„zvažování žádostí od lidí, kteří chtějí žít ve Švédsku, zemi navštívit, najít ochranu před perzekucí nebo dostat švédské občanství.“* (Migrationsverket, 2016b)

Hlavní jeho odpovědností je tedy přijímání žádostí o azyl, vydávání povolení k pobytu, pracovních povolení, víz, pomoc při dobrovolných návratech a v neposlední řadě také rozdělování finančních fondů EU.

V souvislosti s činností migračního úřadu existují také soudy spojené s migračním a azylovým procesem. V roce 2006 proběhla reforma a byly zřízeny 3 nezávislé soudy (od roku 2013 jsou tyto soudy čtyři), které projednávají odvolání žádostí v případech, které byly zamítnuty Švédským migračním úřadem. Další složky, které doplňují systém celostátní organizace migračního a azylového procesu jsou například policie, švédské zahraniční mise a vězeňské složky.

Na regionální úrovni jsou organizovány Krajské administrativní výbory, které jsou zastřešeny centrální organizací SALAR (Swedish Association of Local Authorities and Regions), jež pomáhá dosáhnout lepší koordinaci mezi jednotlivými výbory.

Úkolem lokální správy, tedy městských úřadů, je zajišťování integračních a vzdělávacích programů a také sociálních služeb (European Migration Network, 2012). Jedna ze změn, která proběhla v roce 2006, bylo nařízení, že migrační úřad již není zodpovědný za zajištění ubytování nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu. Tato povinnost přešla do kompetence obcí a městských úřadů.

2.3 Základní rysy migrační politiky před rokem 2015

Migrační politika Švédska se již tradičně vyznačuje svou otevřeností vůči migrantům. V rámci teoretického rozdělení ji můžeme zařadit mezi liberální migrační politiky, jelikož se tomuto modelu nejvíce podobá.

Jak již bylo řečeno výše, hlavní myšlenkou liberalismu je rovnost všech jednotlivců, tedy to, že jsou respektována jejich práva. Podmínkou pro tuto skutečnost jsou především rovné příležitosti pro všechny. Pokud je některý jedinec znevýhodněn, sociální systém státu by se měl postarat o to, že jeho příležitost je stejná jako všech ostatních. Švédský sociální stát má dlouhou tradici a na jeho principu je postaveno mnoho aspektů společenského a politického života ve Švédsku. Po druhé světové válce, kdy byl ve Švédsku postupně budován sociální stát, společnost přijala za své, že přijímání uprchlíků je symbolem národního závazku k tomuto morálnímu principu (Traub, 2016). Princip sociální solidarity se proto promítl i do migrační politiky, která

se snaží uprchlíkům poskytnout takové prostředky, aby jim byla zajištěna základní práva a příležitosti.

Princip většiny liberálních migračních politik je takový, že stát má primární povinnost postarat se o vlastní občany. Teprve poté, co je o jejich potřeby postaráno se může zaměřit na potřeby uprchlíků z cizích států. Vzhledem k vysoké ekonomické situaci Švédska a výkonnosti jeho sociálního systému se političtí představitelé rozhodli postavit se do role ochránců lidí postižených konflikty. Od roku 2006 do roku 2014 byla u moci Umírněná strana (Moderata samlingspartiet), která prosazovala politiku otevřenosti a solidarity. Byla zastáncem zavedení kvót, které navrhovala Evropská unie pro členské státy a snažila se o větší spolupráci mezi státy při řešení migrační krize. Úspěšné integrování uprchlíků z Balkánu, kteří do Švédska přicházeli v 90. letech, vládu utvrdilo v tom, že by tuto politiku měla nadále podporovat. Za jejími zády stálo také veřejné mínění, jelikož byla většina švédské veřejnosti naladěna pozitivně vůči myšlence přijímání uprchlíků (*Ibid.*).

V legislativě tedy byly zakotveny zákony, které byly migraci velice příznivé. Mezi ně patřilo například opatření, že každý Syrský uprchlík dostával trvalý pobyt a celkově byl počet vydaných trvalých pobytů velmi vysoký.

Pokud nebyl žadateli udělen azylový status, přesto měl nárok na finanční podporu a ubytování. To způsobilo, že neměli důvod zemi opustit, přestože azyl nedostali a nadále využívali finanční podporu Švédska.

Celkově byla tedy migrační politika za vlády Umírněné strany velice otevřená, jelikož stát poskytoval mnoho prostředků pro zlepšení ekonomické situace přicházejících uprchlíků, poskytoval jim právní ochranu a jeho hranice jim nebyly uzavřeny.

3. Migrační politika parlamentních stran

Pokud chceme porozumět imigrační politice jednoho státu, je nutné se podívat, jaké politické prostředí a atmosféra stojí za schválenými zákony a opatřeními. V této kapitole se budu zabývat politickými stranami, které hrají důležitou roli při tvorbě migrační politiky, jelikož se účastní jednání v parlamentu a proces tvorby zákonů ovlivňují. Strany můžeme rozdělit na vládní a nevládní strany.

Švédsko je zemí pluralitního systému stran, jež má dlouhou tradici jednání díky politickému konsenzu. Díky negativnímu parlamentarismu vláda nepotřebuje pro své fungování výslovný souhlas. Stačí, aby jí nebyla vyslovena nedůvěra. Tento princip umožňuje existenci menšinových koalicí a tato skutečnost je příznivá konsensuálnímu politickému rozhodování.

V současné době tvoří menšinovou koalici levicové strany – Sociální demokraté a Strana zelených. V minulosti byla pozice Sociální demokracie tak silná, že dominovala politickému systému, což bylo zásadní pro utvoření švédského sociálního státu tak, jak ho známe. V současnosti však její pozice oslabil a spolu se Stranou zelených tvoří pouze menšinovou vládu, která nemá tak silné postavení. V opozici stojí strany středu a pravice, které však také nemají většinu. Tvoří ji Křesťanští demokraté, Strana středu, Umírněná strana, Liberální strana a Levicová strana. Na okraji parlamentního vyjednávání stojí krajně-pravicoví Švédští demokraté.

3.1 *Vládní strany*

Jako vládní strana a největší strana ve Švédsku má **Sociální demokracie** (Sveriges socialdemokratiska arbetareparti) nejsilnější pozici při tvorbě migrační politiky. Pokud vezmeme v potaz tradiční ideologii sociálních demokracií, předpokládali bychom, že švédští Sociální demokraté budou zastávat migrační politiku, která je postavena na zásadách solidarity, inkuzivity a internacionalismu. Je tedy překvapující, že strana má dlouhou historii prosazování přísných migračních opatření. Pokud se podíváme na časové úseky, ve kterých byla u vlády Sociální demokracie, uvidíme opakované zpřísnování migrační politiky (Hinnfors, 2012, s. 585-586).

Sociální demokracie je ve svém přístupu k migrační politice velmi konzistentní. Podobné návrhy jako dnes můžeme vidět i v roce 1994 a dříve. Těmi jsou například opatření týkající se omezení vydávání dlouhodobých a trvalých povolení k pobytu, dobrovolného návratu do původní země, kontroly dokladů a omezování počtu přijatých

osob. Zároveň se v programu strany odráží dlouhodobá tradice švédského sociálního státu, což se promítá také do migrační politiky (Hinnfors, 2012 s. 599). Program, který strana v současnosti zastává, se shoduje s vládními postoji.

Při svém nástupu vláda představila své oficiální cíle, které by chtěla splnit v oblasti migrace. Hlavním cílem vlády je vytvořit dlouhodobě udržitelnou politiku, která zajistí právo na azyl (Government Offices of Sweden, 2014). Ve vládních cílech je zdůrazněno, že je potřeba dbát na to, aby byly k dispozici potřebné prostředky, soudní systém, kvalifikované vládní organizace a jasná pravidla. Takovéto standarty zajistí, že bude azylový systém i do budoucna stabilní. Dalším bodem, který je ve vládních cílech zmíněn, je potřeba, aby byli migranti přijati inkluzivní společností, která jim umožní se rozvíjet. Tím, že budou schopni zajistit své živobytí, pomohou k rozvoji svému, rozvoji státu, který je přijal i k rozvoji jejich původního státu.

Vláda prezentuje návrhy parlamentu a také je implementuje pomocí ministerstev. Ministr, který je odpovědný za otázky migrace, je v současné době Morgan Johansson. Stejně jako premiér Stefan Löfven je členem Sociální demokracie a proto prosazuje opatření, která jsou v souladu s programem strany. Ve své funkci působí Ministr spravedlnosti a migrace od roku 2014 během svého působení zavedl řadu změn, které mají za cíl ochránit práva migrantů během přijímacího procesu. Jedním takovým opatřením je například dřívější posouzení věku žadatele v průběhu procesu. Změna má za cíl zajistit, že nezletilí včas získají prostředky, které jim jsou určeny. Dalšími příklady snah o ochranu práv migrantů jsou návrhy na přezkoumání legislativy týkající se dětských sňatků a nedobrovolných sňatků, návrhy jak bojovat s rasismem nebo zvýšená ochrana sexuální integrity.

Morgan Johansson při projevu v Ženevě v březnu 2016 zdůraznil, že Švédsko přijímá nejvíce migrantů v přepočtu na počet obyvatel. Zároveň upozornil, že Švédsko dostalo svých závazků a pokračuje s přijímáním vysokých počtů uprchlíků a oznámil: „*S potěšením oznamuji, že švédská vláda se rozhodla postupně zvýšit počet míst pro přesídlení na 5 000 do konce roku 2018.*“¹ (Johansson, 2016) Dále také ubezpečil, že Švédsko má v plánu v této problematice nadále spolupracovat s UNHCR a dalšími organizacemi.

---

¹ Kvóta pro přijetí uprchlíků na rok 2016 je 1900 osob.

Všechny tyto příklady ukazují, že švédská vláda se snaží o zachování a zlepšení spravedlivé a otevřené migrační politiky, která zajistí, že nebudou porušována práva žadatelů. Můžeme vidět tendence o kontrolované navyšování počtu přijatých uprchlíků a zároveň o snahy větší míru kontroly nad tím, kdo bude do Švédska přijat.

Strana zelených (Miljöpartiet de Gröna), která zasedá ve vládě spolu se Sociální demokracií, své zásady týkající se migrační politiky příliš nemění. Strana je dlouhodobým zastáncem práv menšin jako jsou uprchlíci nebo LGBT+. V této souvislosti chtějí zamezit diskriminaci, kterou tyto menšiny musí snášet. Strana je také silně pro-migrační, ve svém programu mluví například o ‚*vizi budoucnosti, kde nejsou hranice*.‘ (Miljöpartiet de Gröna, 2014) Dlouhodobě vyvíjí politický tlak, aby se podmínky pro uprchlíky ve Švédsku zlepšovaly a debata, která se ve Švédsku vede, nebrala uprchlíky jako hrozbu (Strömberg, 2015). Jelikož však strana v posledních volbách získala pouze 6,9% (Election resources, 2014), její vliv na Sociální demokracii je omezený a strana nemá rozhodující roli.

3.2 *Nevládní strany*

Od roku 2002 byla **Umírněná strana** (Moderata samlingspartiet) hlavní vládní stranou. V té době měla silně liberální postoj k migrační politice, předseda strany například v projevu apeloval na ‚otevřená srdce‘ a chtěl, aby migranti byli vítáni s otevřenou náručí (Billner, 2015). Výrazná změna nastala po roce 2014, kdy strana nebyla schopna vytvořit vládu a dostala se do pozice hlavní opoziční strany. Od té doby se postoje strany výrazně změnil, jelikož v současnosti podporuje hraniční kontroly, přísnější pravidla a škrty v benefitech (Lönnaeus, 2015). V současnosti se strana prezentuje jako střední cesta mezi Stranou zelených a Švédskými demokracií (Moderaterna, 2015). V jejím programu stojí, že Švédsku nenáleží taková odpovědnost, jakou jí nakládají současná vláda. Mělo by být zastáncem a ochráncem spravedlivého azylového procesu, migrace by však měla být v udržitelné míře (*Ibid.*)

Její představitelé dlouho odmítali spolupráci se Švédskými demokracií, i to se posléze změnilo. Jejich návrh na státní rozpočet byl v témže roce podpořen Švédskými demokracií, což jim umožnilo tento rozpočet prosadit, (Sennero, 2017) ale zároveň tím podali této krajně-pravicové straně pomocnou ruku, čehož se ostatní strany do té doby stranily.

Strana středu (Centerpartiet) je tradičně pro-imigrační stranou. V roce 2012 bylo její stanovisko takové, že by mělo Švédsko zavést politiku otevřených hranic a poskytovat co nejvíce povolení k pobytu (Svenska Dagbladet, 2016). To však bylo ještě před migrační krizí, která je donutila své stanoviska poněkud zmírnit. Po roce 2015 začali její představitelé prosazovat umírněnější návrhy týkající se přijímání migrantů a jejich předtím zcela otevřený přístup se změnil na podporu velkorysého přijímání uprchlíků, které by však bylo regulované (Centerpartiet, 2015).

Levicová strana (Vänsterpartiet) je stejně jako Strana zelených pro-imigrační stranou, která dlouhodobě vyvíjí tlak na vládní představitele, aby byla migrační politika Švédska otevřená. Strana kritizuje vládní opatření, která migraci omezují. V roce 2016 například v parlamentu podala návrh, znějící ‚Lidská a přívětivá migrační politika‘, v němž navrhovala budoucí směřování migrační politiky. Návrh ostře kritizoval rozhodnutí vlády o zavedení dočasných omezení ve vydávání trvalých pobytů a žádal, aby bylo toto omezení zrušeno (Larsen, 2016).

Liberální strana (Liberalerna) patří k švédským politickým stranám, které zastávají pro-imigrační politiku. To dokládá například žádost poslankyně v roce 2002 o pomoc Švédska Liberijským uprchlíkům a jejich následné přijetí (Ohlsson, 2002). Názory strany se však v posledních letech přiklonily více k názorům pravicových stran, které jsou pro omezení migrace. V jejím programu v současnosti stojí, že by do Švédska mělo proudit méně uprchlíků, kteří by měli místo toho žádat o azyl v ostatních zemích Evropské unie (Liberalerna, 2016).

Strana **Křesťanských demokratů** (Kristdemokraterna) svoji migrační politiku formuluje tak, že je pro regulovanou migraci a podporuje práva migrantů na spravedlivý azylový proces. Zvláštní důraz by vláda měla dbát s ohledem na děti, které jsou v tomto procesu mimořádně ohrožené (Kristdemokraterna, 2014). Celkově chce strana snížit náklady spojené s imigrací a urychlit azylový proces u lidí, u kterých je jasné, že budou odmítnuti. Mezi návrhy, které tato strana podpořila, patří například návrh o dočasných povoleních k pobytu místo povolení trvalých.

Zvláštní pozornost si jistě zaslouží **Švédská demokracie** (Sverigedemokraterna), což je populistická, krajně-pravicová, nacionalistická strana,

jejíž začátky mají velmi extremistickou a fašistickou podobu. Jelikož ani koalice ani opozice nemají silné postavení, je role **Švédských demokratů** zásadní. Jelikož stojí mimo tradiční politické kruhy, strana se může rozhodnout, které návrhy podpoří a které ne.

Základem pro úspěch Švédských demokratů položila již strana Nová Demokracie roku 1991. Tato populistická a xenofobní strana se v Riksdagu neudržela dlouho, přesto však dokázala ovlivnit program mainstreamových stran i do budoucna. Například jejich návrh o podmíněnosti udělení švédského občanství znalostí švédského jazyka sice nebyl přijat, ale velmi podobný návrh byl o 5 let později předložen Konzervativní stranou a později i Liberální stranou (Green-Pedersen, 2008, s. 625-626).

Konzervativní strana přijala na konci 90. let novou rétoriku ovlivněnou krajně-pravicovými stranami v manifestu zvaném Země nadějných (Land of the Hopefull, Land for Hoppfulla). Tento manifest byl jedním z prvních manifestů stran, které projevovaly anti-imigrační názory (*Ibid.*). Ve své době však byl velmi kritizován a přes svou anti-imigrační povahu obsahoval návrh na obnovení přijímání pracovních imigrantů do některých sektorů ekonomiky.

Tyto události a společenské nálady daly základ pro vzestup Švédských Demokratů. Strana vznikla v roce 1988 jako neo-nacistická undergroundová strana se silně xenofobním programem. Nikdy nedokázala získat širší voličskou základnu a držela se při zemi, až do roku 2002 kdy vedení strany vidělo příležitost pro vzestup. Prošla výraznou změnou programu a restrukturalizací a začala usilovat o místo v mainstreamové politice. Tato změna zaznamenala úspěch a ve volbách do parlamentu roku 2006 strana získala 2,9% hlasů (*Ibid.*, s. 627). Počátečním volebním vzestupu předcházela výměna vedení strany, jelikož se v ní vytvořily dva ideologické tábory. Tábor členů s umírněnějším myšlením vyhrál a místo předsedy strany získal Jimmie Åkesson.

Nový předseda začal usilovně pracovat o proštění své strany od radikální minulosti. V rámci těchto změn byla migrační politika strany přeměněna tak, aby vypadala více humanitárně. Spíše než xenofobní výroky, se rétorika strany změnila například na to, že hranice by měly být otevřeny pouze malému množství osob, které splňují podmínky OSN pro označení ‚uprchlík‘ nebo že by se měla migrační politika primárně zaměřovat na pomoc v místě konfliktu (Sverigedemokraterna, 2014).

Změna image spolu s dalšími snahami odpoutat se od neo-nacistické historie strany znamenala výrazný růst v popularitě a již v roce 2010 Švédští demokraté

prolomili 4% hranici a získali místo v Riksdagu. Do té doby jejich popularita stále stoupá a v současné době jsou třetí největší stranou v parlamentu. Přes všechny tyto snahy je jejich minulost a program stále naprosto nepřijatelným pro mnoho voličů.

Přestože je Švédská politika založena na dlouholetém politickém konsenzu, ostatní strany kolem Švédských demokratů vytvořily od jejího vstupu do parlamentu blok a s touto krajně-pravicovou stranou nevyjednávají, s ní netvoří koalice ani dohody. Přesto můžeme vidět několik případů, kdy strany využily hlasy Švédských demokratů ve svůj prospěch, například při důležitém hlasování o rozpočtu.

V roce 2014 nebyla nová ‚červeno-zelená‘ menšinová vláda schopna prosadit svůj rozpočet. Tím, že Švédští demokraté hlasovali pro rozpočet navrhovaný opozicí, porušili běžnou praxi toho, že strana, která není součástí koalice, se od hlasování zdrží. Své jednání odůvodňovali tím, že se tak snaží zatřást současnou švédskou migrační politikou a zabránit Straně zelených aby nad rozpočtem migrační politiky získala větší moc (Crouch, 2014).

V roce 2014 strana vydala nový manifest, ve kterém se píše, že Švédsko by mělo nadále být otevřenou zemí, která pomáhá lidem a zemím v nouzi. Zároveň vždy bude jejich úkolem zajistit, že jsou životní podmínky Švédů a systém sociálního zabezpečení v pořádku (Sverigedemokraterna, 2014). S touto image mainstreamové a otevřené strany však byly v rozporu některá vyjádření jejích členů. Například v prosinci téhož roku se tajemník strany vyjádřil, že „*Sámové, Kurdové a Židé mohou žít ve Švédsku, ale nejsou Švédy.*“ (Sydsvenskan, 2014) Podle něj, existuje pouze jedna národní identita. Toto tvrzení bylo velmi kontroverzní a zcela nesouhlasilo se snahami, které strana vyvinula, aby zlepšila svou image mainstreamové strany.

Většina ostatních stran s touto krajně-pravicovou populistickou stranou odmítá vyjednávat již od roku 2010, kdy získala křesla v parlamentu (Schall, 2016, s. 181). Přesto však stále získává na popularitě, v posledních parlamentních volbách se dostala na pozici třetí největší strany v počtu parlamentních křesel. V situaci, kdy je u moci pouze menšinová vláda, je jejich pozice rozhodující. Švédští demokraté této strategické pozice mohou využít k blokování návrhu, který se jim nelíbí nebo k jeho podpoře pokud ano.

Ze zkušenosti s vlivem krajně-pravicových stran tedy musíme konstatovat, že tyto strany vliv na migrační politiku a její formování mají, jelikož reagují na extrémní nálady ve společnosti. Jejich postoje jsou poté do určité míry převzaty

mainstreamovými pravicovými stranami, jelikož jsou nuceny na migrační krizi reagovat, což se následně promítá do koaličních jednání.

Žádná ze švédských politických stran se však kromě Švédských demokratů nevyjadřuje radikálně a jejich programy jsou relativně umírněné. Největším zastáncem otevřené migrační politiky je Strana zelených, která se tohoto programu drží již delší dobu. Na opačném názorovém konci stojí Švédští demokraté, kteří jsou výrazně anti-imigrační. Mnoho stran bylo po neúspěchu Umírněné strany v roce 2014 nuceno své programy přehodnotit, jelikož nálady ve společnosti nebyly výrazně pro-imigračním politikám moc příznivé. Začaly tedy prosazovat migrační politiku regulovanou

4. Změny po roce 2015

Jak již bylo řečeno dříve, Švédsko mělo spolu s ostatními Skandinávskými zeměmi jednu z nejotevřenějších migračních politik. Kolem roku 2015 však můžeme pozorovat, že veřejné mínění silně zapůsobilo na politické špičky a dříve štedrá opatření byla změněna. V následující kapitole se budu zabývat tím, jak se změnila legislativa týkající se přijímání uprchlíků, práva na zdravotní péči, udělování trvalých a dočasných pobytů, sociální podpory, kontroly hranic a vracení uprchlíků do zemí původu.

4.1 Legislativa

Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, otázka migrace je spolu s vládními nařízeními upravena dvěma dokumenty – Cizineckým zákonem a zákonem Aliens Ordinance, které jsou upravovány pomocí pozměňovacích návrhů.

4.1.1 Přijímání uprchlíků

Velkým tématem ohledně přijímání uprchlíků je otázka rodinných příslušníků a jejich znovusjednocení. Nově budou přijati pouze nejbližší rodinní příslušníci těch, kteří získali povolení k pobytu a manželé, kteří se takto chtějí setkat, musí být starší 21 let.

V této změně legislativy můžeme vidět snahu o omezení počtu přicházejících migrantů. Takto vyznělo i vládní prohlášení z roku 2015 o budoucím směřování Švédska v těchto otázkách. V něm zaznělo například: „*Vláda nyní navrhuje opatření o oddálení přijímání uprchlíků do Švédska. To vyžaduje dramatické snížení počtu osob, které žádají o azyl, a je jim uděleno povolení k pobytu ve Švédsku.*“ (Government Offices of Sweden, 2015b)

Většina bodů zmíněných v tomto prohlášení byla postupně schválena, přesto pokud se podíváme na počty migrantů přijatých v rámci kvót, vidíme naprosto jiný obrázek. Do roku 2015 se jejich počet stabilně držel kolem 1800 osob, v roce 2017 se však toto číslo plánovaných přijatých uprchlíků zvedlo na 3400 (viz příloha č. 5 - Migrationsverket, 2015, 2016c, 2017d).

Kvóty byly ve Švédsku zavedeny po druhé světové válce jako možnost, jak poskytnout pomoc a ochranu těm, kteří ji potřebují. Skutečnost, že dobrovolné kvóty stále existují a nejsou ani snižovány – naopak, poukazuje na to, že se tradiční švédská

solidarita a snaha pomoci příliš nezměnila. Stále můžeme vidět snahu švédských představitelů jít ostatním zemím příkladem, jako například v otázce ochrany životního prostředí.

4.1.2 Zdravotní péče

Žadatelé o azyl mají právo na bezplatnou zdravotní a dentální péči v naléhavých případech. Pro nezletilé je k dispozici zdravotní péče stejná, na jakou mají právo nezletilí žijící ve Švédsku. Stejně tak mají právo navštěvovat školská zařízení.

Kontroverzní změnou bylo rozhodnutí, které nařizovalo povinné zdravotní prohlídky pro nezletilé za účelem určení věku, pokud nebudou schopni svůj věk prokázat. Toto nařízení bylo mnohokrát kritizováno jako zbytečné a nespolehlivé (The National Board of Health and Welfare, 2012), soud zabývající se migrační problematikou se dokonce vyslovil, že stačí, když budou prohlídky dobrovolné. Přesto byla tato změna zavedena a povinnost zdravotních prohlídek platí od roku 2015.

4.1.3 Trvalý pobyt a povolení k dočasnému pobytu

Změnu v legislativě týkající se **trvalého pobytu** můžeme nejlépe pozorovat na příkladu uprchlíků přicházejících ze Sýrie. Z celkových 160 000 žádostí o azyl v roce 2015 tvořili celou třetinu (Migrationsverket, 2017c).

Od roku 2013 získával každý žadatel ze Sýrie okamžitý trvalý pobyt ve Švédsku. To samé platilo i pro každého, komu byl přiznán plný status uprchlíka. Pouze dočasný pobyt získali ti, kterým byl udělen status doplňkové ochrany.

Vzestup popularity krajně-pravicové strany Švédských Demokratů, jejich vliv na veřejné mínění a stále rostoucí počet přicházejících imigrantů zapříčinily, že se vláda začala snažit o to, aby jejich země nebyla primární migrační destinací. Začala tedy omezovat benefity týkající se trvalého pobytu. Legislativa byla změněna tak, aby byla v souladu s minimálními evropskými kvótami týkajícími se přijímání uprchlíků. Tato změna se týkala všech přicházejících národností, nejenom Syřanů a je pouze dočasná, jelikož bude platit pouze tři roky (do roku 2019).

Od roku 2016 jsou tedy primárně vydávanými povoleními ‚dočasná povolení k pobytu‘ oproti dříve štědře vydávaným trvalým pobytům. Nadále bude trvalý pobyt poskytován uprchlíkům v rámci kvót, zvláštním případům a žadatelům, kteří jsou

mladší 25 let a mohou se o sebe postarat. U nich je ale podmínka, že dokončili vyšší střední školské vzdělání (Government Offices of Sweden, 2016a).

4.1.4 Sociální podpora

V červnu 2016 vešla v platnost změna, která se týká finanční podpory a poskytnutí ubytování pro osoby, které byly odmítnuty v azylovém procesu. Nově tyto osoby na tyto benefity nemají nárok, jedinou výjimku tvoří rodiny s dětmi. (Švédsko, 2015).

Předtím, než byla změna zavedena, byla praxe taková, že osoba, která byla odmítnuta nebo dostala příkaz k opuštění země, přesto této výhody využívala a na takovouto podporu měla právo až do doby, než opustila zemi. To způsobilo celkový nedostatek těchto služeb. Změna byla dohodnuta v rámci vládních jednání se středo-pravicovými stranami v říjnu 2015, což by mělo uvolnit místa v ubytovacích zařízeních pro migranty, kterým byl azyl udělen. Ubytovací povinnost stojí na ramenou lokálních obecních a městských úřadů a nedostatek ubytovacích zařízení způsobil, že úřady byly nuceny využívat školy, haly, tělocvičny a další budovy jako dočasné ubytovací zařízení (Government Offices of Sweden, 2016b). Nové opatření by mělo pomoci uvolnit místa v zařízeních pro přicházející migranty a pro uprchlíky v nouzi.

Finanční podpora, na kterou migranti mají právo, se liší podle podmínek, v jakých se nachází. Pro dospělého je denní příspěvek 19 - 24 SEK (přibližně 51 - 65 CZK) v případě, že mu je poskytnuto ubytování s jídlem. Pokud dospělý nemá jídlo k dispozici v místě ubytování, dostává denní příspěvek 61 - 71 SEK (přibližně 165 - 192 CZK), (Migrationsverket, 2017e).

Dále mají migranti právo zažádat o zvláštní příspěvek, který migrační úřad řeší individuálně. Příspěvek může pokrýt náklady například na ošacení nebo lékařskou péči, na niž nestačí denní příspěvek. Žadatelé však musí dokázat, že příspěvek opravdu potřebují a nemají jinou možnost.

4.1.5 Kontroly hranic

Jedním z ukazatelů, že se v roce 2015 změnil přístup k migraci, bylo zavedení vnitřních kontrol. Vláda uvedla, že je nutné kontroly znovu zavést, jelikož *„současná situace představuje akutní výzvy pro životně důležité funkce ve společnosti.“* a že *„za současné situace je veřejný pořádek a vnitrostátní bezpečnost v ohrožení.“* (Government Offices of Sweden, 2015c)

Toto opatření mělo být pouze dočasné, jelikož bylo poprvé vyhlášeno pouze na 10 dní, po kterých by vláda přezkoumala, zda jsou kontroly stále nutné. Kontroly začaly platit 12. listopadu 2015 a od té doby byly vládou desetkrát prodlouženy.

Spolu s vnitřními kontrolami jsou i na hranicích státních zavedeny hraniční kontroly. Ty jsou v souladu s doporučením EU a jsou pravidelně prodlužovány. (Government Offices of Sweden, 2016b). Pro migranta přicházejícího do Švédska to neznamená, že mu bude odepřen vstup do země, stále má možnost zažádat o azyl nebo se prokázat příslušnými povoleními nebo platnými doklady. Pokud se tak neprokáže, policejní jednotky provádějící kontrolu se mohou rozhodnout, zda okamžitě mu odeprou vstup do země nebo vezmou osobu do vazby (Polisen, 2016). Kontroly se týkají převážně trajektů mířících do Švédska a vlakové a osobní dopravy na jihu země.

4.1.6 Návraty odmítnutých žadatelů

Návrat odmítnutých žadatelů o azyl se stal v poslední době velkým problémem. Jelikož je nucené opuštění země velmi často náročně proveditelné a švédská vláda se snaží počty odmítnutých migrantů snižovat nebo alespoň nezvětšovat, přijala určitá opatření. Jedním z nich je výše zmíněné ubytovací právo.

Vláda také vyjednává se zeměmi, odkud původně imigranti přišli o možnosti jejich návratu. Například takovéto jednání proběhlo mezi švédským premiérem Stefanem Löfvenem a prezidentem Afghánistánu – Ashrafem Ghani. Švédský premiér po schůzce řekl: *„Mnoho uprchlíků, kteří přichází do Švédska, jsou z Afghánistánu a mnoho z nich jsou nezletilí bez doprovodu. Tento rok kolem 20 000 nezletilých, hlavně mladých mužů přišli do Švédska z Afghánistánu. Je to vážný problém pro obě naše země.“* (Government Offices of Sweden, 2015d)

Snahy jako tato mezistátní jednání mají pomoci snížit počet osob, které se nelegálně vyskytují na území Švédska. Vláda pro tento účel vlada vydala **devět opatření**, která mají pomoci těm, kterým bylo odmítnuto povolení pro vstup do země

nebo neudělen azylový status, aby co nejdříve opustili zemi. Tato opatření se zaobírají jedním z nejpálčivějších problémů, které Švédsko v kontextu s migrací má. Tím jsou nelegální migranti pobývající na území státu. Vláda opatřeními dává větší kompetence složkám při identifikaci osob a při jejich následném opuštění země. Jejich znění je následující:

- 1) *„Rozšíření možností provádět inspekce na rizikových pracovištích;*
- 2) *Možnost odebírat otisky prstů při provádění vnitřních kontrol cizinců;*
- 3) *Rozšíření možností zabavit pasy nebo doklady totožnosti;*
- 4) *Švédský migrační úřad informuje Švédský policejní úřad, pokud má kontakt s osobou, která obdržela platný příkaz k opuštění země;*
- 5) *Švédský policejní úřad vrátí případy zpět do Švédského migračního úřadu, pokud je možný dobrovolný návrat;*
- 6) *Švédský policejní úřad je výkonný orgán v případech obnoveného vymáhání;*
- 7) *Rozšíření možností umístování zadržených osob do jiných zařízení než do zvláštních středisek;*
- 8) *Pokud jde o zadržování dětí, rozhodnutí o odmítnutí vstupu ze strany vládních agentur by měly být zpracovány stejným způsobem bez ohledu na orgán, který rozhodl;*
- 9) *Legislativa týkající se příslušného orgánu bude vyjasněna.“*

(Government Offices of Sweden, 2016d)

Díky opatřením by se měly snižovat počty migrantů, kteří přebývají na území Švédska nelegálně nebo by přinejmenším neměly výrazně růst.

Změny, které se udály od roku 2015, se týkají téměř všech oblastí migračního procesu. Nebyly však natolik zásadní, že by změnily celkový ráz migračního a azylového procesu ve Švédsku. Ten je nadále ve své podstatě příznivý pro žadatele, kteří potřebují ochranu před konfliktem nebo jiným nebezpečím a tuto ochranu hledají ve Švédsku. Podobu, jakou měla legislativa před a po roce 2015, přehledně ukazuje tabulka.

Tabulka: Podoba švédské legislativy před a po roce 2015 (příloha č. 6)

	Před rokem 2015	Po roce 2015
Kontroly hranic a vnitřní kontroly	X	Dočasně zavedeny
Sociální podpora pro osoby, jimž byl azyl udělen	Vyplácena	Vyplácena
Sociální podpora pro osoby s odmítnutou žádostí o azyl	Vyplácena	X (výjimky pro rodiny s dětmi)
Pobyťová povolení	Trvalé pobyty, dočasná pobyťová povolení v menší míře	Dočasná pobyťová povolení, omezení trvalých pobyťů na minimum
Návraty odmítnutých žadatelů	V menší míře	Zkrácení procesu žádosti, více zadržovacích center, programy pro návrat do země původu

4.2 Míra otevřenosti migrační politiky

Z pohledu evropské politické scény je švédská migrační politika stále výrazně pro-imigrační a zastává liberální principy. Vláda schválila od roku 2015 řadu opatření, která se dají považovat jako opatření regulující migraci a azylový proces. Stále však migrační politika a legislativa Švédska splňují charakteristiky liberální migrační politiky.

Jejím hlavním cílem je pomoci těm, kteří pomoc potřebují. Političtí představitelé staví Švédsko do role, že je jejich povinností přijmout ohrožené lidi, jelikož jim to umožňuje ekonomická vyspělost jejich státu. Od roku 2015 většina politických představitelů uznala, že je potřeba tuto pomoc regulovat, jinak by mohl být švédský

sociální systém ohrožen. Z této změny můžeme pozorovat, že se liberální migrační politika přiblížila více do středu spektra, ve které na jedné straně stojí universalismus a individualismus a na druhé partikularismus a kolektivismus. Švédská migrační politika zůstala liberální, ale získala určité prvky realismu, jelikož aktéři dali v některých případech přednost národním zájmům před zájmy přicházejících uprchlíků. Tyto změny byly odůvodněny primární potřebou zajištění stability a bezpečnosti v zemi, což by bylo bez regulace migrace obtížné.

Pro uprchlíky stále panují ve Švédsku příznivé podmínky. Možnost žádání o azyl není omezena a požádat může kdokoli. V průběhu vyřizování žádosti o azyl mají migranti právo na benefity. Benefitem je například právo na ubytování v případě, že migrant ubytování sám nesežene. V některých případech mají dokonce na čekacích listinách pro ubytovací zařízení přednost před švédskými obyvateli. Dále mají finanční podporu a přístup k zdravotní péči zajišťující pokrytí základních lidských potřeb migrantů. Tato tedy legislativa reflektuje to, jakou migrační politiku zastávají političtí představitelé Švédska.

Závěr

Pro správné pochopení problematiky migrační politiky je nutné se zaměřit na mnoho různých oblastí. Proto jsem své zdroje čerpala z oficiálních vládních vyjádření, legislativy, která se tímto tématem zabývá, proslovů politiků, informací od úřadů a také programů politických stran. Zdroje mi pomohly získat dostatečný náhled nejen na to, jaká je oficiální migrační politika, ale také na to, jaká politická atmosféra její tvorbě předcházela.

Přestože můžeme od roku 2015 zaznamenat jistá omezující opatření, rozhodně nelze srovnávat švédskou migrační politiku s restriktivními politikami jiných evropských států, jako je například Maďarsko. Ve Švédsku je stále politická atmosféra k příchodu migrantů příznivější než v mnoha evropských zemích. To můžeme vyvodit z legislativy, projevů politiků i platných opatření.

Názorová skupina těch, kteří otevřenost migrační politiky odmítají, v posledních letech získává jasnější obrysy. Nejvíce zřetelná je z tohoto názorového tábora strana Švédská demokracie, která se vymezuje vůči způsobu, jak vláda řeší migrační krizi a problémy s ní spojené. Zároveň navrhuje svá opatření, která jsou často radikální. Již skutečnost, že je tato strana přítomna v parlamentu ukazuje na to, že ve společnosti anti-migrační nálady jsou. Na podobu migrační politiky proto může mít vliv nejenom vláda, ale i strana v parlamentu, která není součástí koalice ani opozice.

Když v roce 2014 vyhrála volby Sociální demokracie, migrační politika začala být postupně více restriktivní. Předchozí vláda Umírněné strany (Moderata samlingspartiet) byla v minulosti velmi otevřena migraci do Švédska. Nová vláda Sociální demokracie však začala implementovat opatření, která příznivá opatření v některých ohledech omezovala. Tyto změny nejsou ze strany Sociální demokracie neočekávané, jelikož strana v minulosti zásady své migrační politiky příliš neměnila a restriktivní opatření prosazovala již na konci 80. let.

Počet migrantů dosáhl nejvyššího počtu roku 2015, veřejné mínění z části volalo po regulaci situace a strana Švédských demokratů díky těmto náladám získala více vlivu. V té době můžeme pozorovat otočení v programu Umírněné strany. Ještě před rokem 2014 byla zastáncem otevřeného přístupu k migrační politice, neúspěch ve volbách ji však přiměl program změnit.

Tyto události vytvořily konsensus napříč politickým spektrem, že současný stav migrační politiky je neudržitelný a je potřeba jej změnit. Strany se pouze neshodly na tom, do jaké míry by měla restrikce proběhnout. Předchozí stav, kdy vláda vítala migranty s otevřenou náručí, byl nahrazen umírněnějším přístupem. Ten se snažil o racionální regulaci situace a udržitelný rozvoj azylového procesu.

Vláda posléze přijala pozměňovací návrhy k cizineckému zákonu a vydala řadu opatření, která upravovala azylový proces. Jedním z opatření bylo zavedení kontrol na hranicích, dále omezení vydávání trvalých pobytů na minimum nebo zastavení vyplácení podpory pro osoby, jimž nebyl povolen azyl.

Výzkumná otázka, kterou jsem se v této práci zabývala, zní: *Jaká je podoba švédské migrační politiky po roce 2015 a jaký je přístup aktérů, kteří mají vliv na její podobu?* Díky analýze zdrojů jsem zjistila, že migrační politika, která byla před rokem 2015 velmi otevřená, prošla řadou změn, které však nezměnily její celkové vyznění. Političtí představitelé se stále hlásí k hodnotám, kterými se řídili před rokem 2015. Pouze k omezení některých pravidel vzhledem ke změně nálady ve společnosti k omezení některých pravidel. Celkově se však ráz právního rámce nijak výrazně nezměnil, jelikož nebyla přijata žádná rozsáhlá reforma zákonů.

Na druhou část výzkumné otázky, která se ptá na přístup aktérů k migrační politice, můžeme odpovědět tak, že je pozorovatelný určitý posun ke konzervativnímu přístupu. Politické strany se ve svých volebních programech shodují na tom, že není možné nadále zastávat politiku ‚otevřené náruče‘, ale je potřeba zajistit určitou regulaci, která by zajistila stabilitu švédského systému do budoucna.

Summary

The aim of this thesis was to find out, what is the state of Swedish migration policy in relation with migration crisis. In 2015 occurred significant change in attitudes of political parties, government and later in legislative. The thesis examines, whether the Swedish migration policy is still open towards incoming refugees or whether Sweden changed its stance.

Použitá literatura

- **BARŠOVÁ, A. BARŠA, P.**, 2005. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. 308 s. ISBN 80-210-3875-6.
- **BBC**, 2016. *Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts*. BBC [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>
- **BEINE, M., BOUCHER, A., BURGOON, B et al.**, 2016. *Comparing Immigration Policies: An Overview from the IMPALA Database*. International Migration Review. [online] 50(4), s. 827-863. [cit. 2017-05-17]. DOI: 10.1111/imre.12169. ISSN 01979183. Dostupné také z: <http://doi.wiley.com/10.1111/imre.12169>
- **BILLNER, A.**, 2015. *From Open Hearts to Closed Doors: Refugees Stir Sweden Shift*. In: Bloomberg [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2015-12-09/from-open-hearts-to-closing-doors-refugees-stir-swedish-turmoil>
- **CENTERPARTIET**, 2015. *Flykting och asyl*. Centerpartiet [online] [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <https://www.centerpartiet.se/var-politik/politik-a-o/migration-och-integration/flykting-och-asyl.html>
- **CROUCH, D.**, 2014. *Anti-immigrant party pushes Sweden to brink of political chaos*. In: The Guardian. Gothenburg: Guardian News and Media Limited [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/dec/03/sweden-coalition-far-right-threatens-block-budget-immigration>

- **ELECTION RESOURCES**, 2014. *Elections to the Swedish Riksdag - Results Lookup. Election Resources*. Election resources.[online]. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.electionresources.org/se/riksdag.php?election=2014>
- **EUROPEAN MIGRATION NETWORK**, 2012. *The Organisation of Asylum and Migration Policies*. [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/asylum-migration/26.sweden_factsheet_institutional_chart_october2012_en.pdf
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2014. *Migration policy objectives*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.government.se/government-policy/migration/migration-policy-objectives/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2015a. *Statement of Government Policy 15 September 2015*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <http://www.government.se/speeches/2015/09/statement-of-government-policy-15-september-2015>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2015b. *Government proposes measures to create respite for Swedish refugee reception*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.government.se/articles/2015/11/government-proposes-measures-to-create-respite-for-swedish-refugee-reception/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2015c. *Government decides to temporarily reintroduce internal border controls*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://www.government.se/articles/2015/11/government-decides-to-temporarily-reintroduce-internal-border-controls/>

- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2015d. *Sweden and Afghanistan begin negotiations on readmission agreement*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://www.government.se/press-releases/2015/12/sweden-and-afghanistan-begin-negotiations-on-readmission-agreement/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2016a. *Proposal to temporarily restrict the possibility of being granted a residence permit in Sweden*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.government.se/press-releases/2016/05/proposal-to-temporarily-restrict-the-possibility-of-being-granted-a-residence-permit-in-sweden/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2016b. *Government proposes amendments to asylum seekers' right to assistance*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://www.government.se/press-releases/2016/03/government-proposes-amendments-to-asylum-seekers-right-to-assistance/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2016c. *Border controls prolonged until November*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <http://www.government.se/press-releases/2016/06/border-controls-prolonged-until-november/>
- **GOVERNMENT OFFICES OF SWEDEN**, 2016d. *Measures for more efficient returns*. Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.government.se/press-releases/2016/10/measures-for-more-efficient-returns/>
- **GREEN-PEDERSEN, C., ODMALM, P.**, 2008. *Going different ways? Right-wing parties and the immigrant issue in Denmark and Sweden*. Journal of European Public Policy. [online] 15(3), s. 367-381. [cit. 2017-05-18] DOI: 10.1080/13501760701847564. ISSN 1350-1763. Dostupné také z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501760701847564>

- **HINNFORS, J., SPEHAR, A., BUCKEN-KNAPP, G.,** 2012. *The missing factor: why social democracy can lead to restrictive immigration policy.* Journal of European Public Policy. [online] 19(4), s. 585-603. [cit. 2017-05-18] DOI: 10.1080/13501763.2011.607348. ISSN 1350-1763. Dostupné také z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2011.607348>

- **HOSPODÁŘSKÉ NOVINY,** 2016. *Maďarský parlament neschválil Orbánovu snahu o změnu ústavy namířenou proti uprchlickým kvótám,* 2016. *Economia* [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-65510630-madarsky-parlament-neschvalil-orbanovu-snahu-o-zmenu-ustavy-namirenou-proti-uprchlickym-kvotam>

- **INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION,** 2011. *Glossary on Migration.* *International Migration Law.* 2011 (25), 114 s. ISSN 1813-227825.

- **JOHANSSON, M.,** 2016. *Speech by Morgan Johansson at UNHCR High-level meeting on global responsibility sharing through pathways for admission of Syrian refugees.* Stockholm: Government Offices of Sweden [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.government.se/speeches/2016/03/speech-by-morgan-johansson-atunhcr-high-level-meeting-on-global-responsibility-sharing-through-pathways-for-admission-of-syrian-refugees/>

- **KRISTDEMOKRATERNA,** 2015. *Migration.* Kristdemokraterna [online]. Kristdemokraterna [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://kristdemokraterna.se/politik-a-o/migration/>

- **LARSEN, Christina,** 2016. *Motion till riksdagen 2016/17:1200* Stockholm: Riksdagen [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <https://data.riksdagen.se/fil/2E4EAC8E-2A03-47C4-8A11-0AE8E0558C75>

- **LIBERALERNA,** 2016. *Flyktingar.* Liberalerna [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <https://www.liberalerna.se/politik/flyktingar/>

- **LÖNNAEUS, O.**, 2015. *Conservatives tighten its immigration policy*. Sydsvenskan [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.sydsvenskan.se/2015-10-17/moderaterna-skarper-sin-migrationspolitik->
- **MÁNERT, O.**, 2016. *Jednota Visegrádu se rozpadá. Na Orbánově vlně se veze Polsko*. In: IDnes. MAFRA [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/visegradska-skupina-visegrad-orban-problemy-polsko-fy3-/zahranicni.aspx?c=A161001_133815_zahranicni_ert
- **MASSEY, D., ARANGO, J., HUGO G., KOUAOUCI, A., PELLEGRINO, A., TAYLOR E.**, 1993. *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. Population and Development Review. [online] 19(3), s. 431-466. [cit. 2017-05-14] DOI: 10.2307/2938462. ISBN 10.2307/2938462. Dostupné také z: <http://www.jstor.org/stable/2938462?origin=crossref>
- **MAVROUDI, E., NAGEL, C. R.**, 2016. *Global migration: patterns, processes, and politics*. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-68386-9.
- **MIGRATIONSVERKET**, 2015. *Migration and Asylum 2005-2015*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac38715985f2/1485556064118/Overview-2005-2015+%282%29.pdf>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2016a. *History*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Facts-and-statistics-/Facts-on-migration/History.html>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2016b. *The Mission of the Migration Agency*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Our-mission.html>

- **MIGRATIONSVERKET**, 2016c. *Focus on Syria in this year's Swedish refugee quota*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/News-archive/News-archive-2016/2016-03-14-Focus-on-Syria-in-this-years-Swedish-refugee-quota.html>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2017a. *Application for asylum received 1984–1999*, Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871598175/1485556079477/Application+for+asylum+received+1984-1999.pdf>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2017b. *Registered rights of residence and residence permits pursuant to the EEA agreement 1994–2014*. Migrationsverket [online] [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/download/18.36084ac214622cf6599138a/1485556053547/Tab+8+-+Residence+permits+pursuant+to+the+EEA+agreement+1994-2014.pdf>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2017c. *Applications for asylum received 2000 - 2016*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/download/18.585fa5be158ee6bf362fd5/1485556063080/Application+for+asylum+received+2000-2016.pdf>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2017d. *Increased refugee quota with a focus on Syria*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/News-archive/News-archive-2017/2017-03-06-Increased-refugee-quota-with-a-focus-on-Syria.html>
- **MIGRATIONSVERKET**, 2017e. *Financial support for asylum seeker*. Migrationsverket [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.migrationsverket.se/English/Private-individuals/Protection-and-asylum-in-Sweden/While-you-are-waiting-for-a-decision/Financial-support.html>

- **MILJÖPARTIET DE GRÖNA**, 2014. *Valmanifest 2014–2018*. Miljöpartiet de Gröna [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.mp.se/politik/valmanifest2014#7>
- **MODERATERNA**, 2015. Migration och *integration*. Moderaterna [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.moderat.se/migration-och-integration>
- **OHLSSON, B.**, 2002. *Flyktingar från Liberia: Skriftlig fråga 2002/03:1232*. Stockholm: Riksdagen [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skriftlig-fraga/flyktingar-fran-liberia_GQ111232
- **POLISEN**, 2016. *Sweden has introduced temporary border controls*. *Polisen* [online]. [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <https://polisen.se/en/Languages/Laws-and-Regulations/Temporary-border-controls/>
- **SENNERO, J.**, 2017. *Sweden's Moderates offers olive branch to anti-immigrant party*. In: *Reuters*. Stockholm: Reuters [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-sweden-politics-opposition-idUSKBN1531M0>
- **SCHALL, C. E.**, 2016. *The rise and fall of the miraculous welfare machine: immigration and social democracy in twentieth-century Sweden*. Ithaca, United States: Cornell University Press. ISBN 978-0-8014-5667-1.
- **STRÖMBERG, M.**, 2015. *Migrationspartiet de gröna*. In: *Focus*. FPG Media AB [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.fokus.se/2015/06/migrationspartiet-de-grona/>
- **SVENSKA DAGBLADET**, 2016. *Centern vill öppna gränserna*. Svenska Dagbladet [online] [cit. 2017-05-18]. Dostupné z: <https://www.svd.se/centern-vill-oppna-granserna>

- **SVERIGEDEMOKRATERNA**, 2014. *Sverigedemokratiskt valmanifest - valet 2014*. Sverigedemokraterna [online] [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://sd.se/wp-content/uploads/2014/08/Valmanifest.pdf>
- **SVERIGEDEMOKRATERNA**, 2014. *Ansvarsfull invandringspolitik*. Stockholm: Sverigedemokraterna [online] [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://sd.se/var-politik/invandringspolitik/>
- **SYDSVENSKAN**, 2014. *SD: Judar och samer är inte svenskar*. Sydsvenskan [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.sydsvenskan.se/2014-12-14/sd-judar-och-samer-ar-inte-svenskar>
- **ŠVÉDSKO**, 2015. *Pozměňovací návrh č. 2015/26 z roku 2015 o právu na asistenci pro cizince*. Stockholm: Riksdagen [online]. [cit. 2017-05-17] Dostupný z: http://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/extra-andringsbudget-for-2016---andring-av-ratten_H301FiU42.
- **THE INTERNATIONAL JUSTICE RESOURCE CENTER**, 2017. *Asylum & The rights of refugees*. The International Justice Resource Center [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.ijrcenter.org/refugee-law/>
- **THE NATIONAL BOARD OF HEALTH AND WELFARE**, 2012. *Report on Medical Age Determination of Children in the Upper Teens, No. 31156/2011, 2012*. The National Board of Health and Welfare [online] [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://perma.cc/Z3VA-CE7Z>)
- **TRAUB, J.**, 2016. *The Death of the Most Generous Nation on Earth*. Foreign Policy [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2016/02/10/the-death-of-the-most-generous-nation-on-earth-sweden-syria-refugee-europe/>
- **WESTIN, C.**, 2006. *Sweden: Restrictive Immigration Policy and Multiculturalism*. Migration Policy Institute [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z:

<http://www.migrationpolicy.org/article/sweden-restrictive-immigration-policy-and-multiculturalism>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přesuny imigrantů a emigrantů, 1949 až 1970 (tabulka)

Příloha č. 2: Přijaté žádosti o azyl, 1984 – 1999 (tabulka)

Příloha č. 3: Počet pobytových povolení na základě Dohody o Evropském Sdružení Volného Obchodu, 1994 – 2006 (tabulka)

Příloha č. 4: Přijaté žádosti o azyl, 2000 – 2016 (tabulka)

Příloha č. 5: Počet uprchlíků přijatých v rámci kvót, 2013 – 2017 (tabulka)

Příloha č. 6: Podoba legislativy před a po roce 2015 (tabulka)

Přílohy

Příloha č. 1: Přesuny imigrantů a emigrantů, 1949 až 1970 (tabulka)

Přesuny imigrantů a emigrantů, 1949 až 1970				
Year	Total population	Immigration	Emigration	Net gain
1949	6,986,181	23,997	14,174	9,823
1950	7,041,829	27,940	12,860	15,080
1951	7,098,740	31,603	16,580	15,023
1952	7,150,606	26,259	14,998	11,261
1953	7,192,316	19,175	17,480	1,695
1954	7,234,664	20,817	13,822	6,995
1955	7,290,112	30,069	12,675	17,394
1956	7,338,991	28,029	14,737	13,292
1957	7,388,611	33,023	15,071	17,952
1958	7,429,675	22,087	14,247	7,840
1959	7,462,823	19,089	15,607	3,482
1960	7,497,967	26,143	15,138	11,005
1961	7,542,028	29,619	15,019	14,600
1962	7,581,148	25,084	14,928	10,156
1963	7,627,507	26,950	15,340	11,610
1964	7,695,200	38,334	15,705	22,629
1965	7,772,506	49,586	15,977	33,607
1966	7,843,088	46,970	19,730	27,240
1967	7,892,774	29,983	19,979	10,004
1968	7,931,193	35,978	23,162	12,816
1969	8,004,270	64,503	20,360	44,143
1970	8,081,229	77,326	28,653	48,673
1971	8,115,165	42,615	39,560	3,055

Příloha č. 2: Přijaté žádosti o azyl, 1984 – 1999 (tabulka)

Applications for asylum received 1984-1999																		
Citizenship	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Total	%
Bulgaria	..	..	..	..	54	5 013	355	113	194	149	24	14	15	31	17	11	5 990	2%
Former Yugoslavia there of:	269	340	348	362	614	2 184	2 276	13 226	69 396	28 816	10 593	2 355	1 034	3 088	4 862	2 360	142 123	40%
Bosnia- Herzegovina	..	..	..	..	..	..	..	..	9 658	25 110	2 649	1 059	262	742	1 331	486	41 297	12%
Serbia and Montenegro	..	..	..	..	..	..	..	..	59 359	3 339	2 742	1 012	636	2 115	3 446	1 812	74 461	21%

Příloha č. 3: Počet pobytových povolení na základě Dohody o Evropském Sdružení Volného Obchodu, 1994 – 2006 (tabulka)

Number of residence permits pursuant to the EEA Agreement, 1994 to 30 April 2006. As of and incl. 1 May 2006, the number of rights of residence and residence permits for third country nationals permanently resident in another EU country																						
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Total
Employees (permit for 5 years or less)	2 020	1 659	1 768	1 583	1 938	1 856	2 689	2 278	2 614	2 817	5 962	7 412	9 020	8 189	7 881	5 857	6 984	9 309	9 610	7 850	2 489	101 785
Self-employed (permit for 5 years)	97	63	91	90	105	95	110	74	115	136	276	519	458	441	419	418	522	617	511	323	81	5 561
Suppliers and recipients of services (short permits, a few months)	201	163	250	302	484	526	427	475	345	350	530	738	686	254	69	-	-	-	-	-	-	5 800
Students (maximum one-year permit at a time)	1 148	1 102	1 558	1 272	1 700	1 986	2 141	1 952	2 501	2 929	3 773	3 986	3 489	2 825	2 953	3 230	3 365	3 511	5 911	4 889	955	57 176
Not financially active (for example pensioners, 5-year permit)	1 227	726	412	242	231	220	316	300	345	501	535	676	866	1 006	1 025	1 146	1 127	1 343	1 222	866	198	14 530
Husband/Wife and children's permits after main person's (EEA citizen's) permit	1 346	935	1 081	1 063	1 270	1 384	1 670	1 731	1 983	2 487	3 868	4 710	5 650	6 321	6 724	6 536	6 016	7 673	7 310	5 466	2 082	77 306
Parents' permits after main person's (EEA citizen's) permit	1	1	4	4	7	7	13	12	5	10	14	20	29	29	24	26	16	27	-	23	27	299
Other family reunifications	-	-	-	-	-	-	30	29	60	4	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132
Third country nationals permanently resident in another country													263	322	303	393	450	746	937	1 295	1 562	6 271
TOTAL of which:	6 040	4 649	5 164	4 556	5 735	6 074	7 396	6 851	7 968	9 234	14 959	18 069	20 461	19 387	19 398	17 606	18 480	23 226	25 501	20 712	7 394	268 860
Females	..	..	2 129	1 948	2 466	2 678	3 166	2 977	3 608	4 268	6 641	7 775	8 740	8 471	8 641	8 284	8 570	10 625	11 784	9 405	3 341	
Males	..	..	3 035	2 608	3 269	3 396	4 230	3 874	4 360	4 966	8 318	10 294	11 721	10 916	10 757	9 322	9 910	12 601	13 717	11 307	4 053	

Příloha č. 4: Přijaté žádosti o azyl, 2000 – 2016 (tabulka)

Applications for asylum received 2000-2016																				
	Year	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Total	% of total
TOTAL		16 303	23 515	33 916	31 355	23 161	17 530	24 322	36 297	24 353	24 194	31 919	29 648	43 887	54 259	81 301	162 877	28 939	686 686	100%
Women / girls		6 327	8 497	12 257	11 235	8 345	6 334	8 388	11 079	8 428	8 474	12 013	10 708	16 142	19 496	26 484	48 149	11 587	233 943	34%
Men / boys		9 976	15 018	20 759	20 120	14 816	11 196	15 934	25 128	15 925	15 720	19 906	18 940	27 745	34 763	54 817	114 728	17 352	452 743	66%
Children of which unaccompanied minors		4 830	6 450	9 406	8 573	6 550	4 798	6 294	7 605	6 232	6 577	10 495	9 699	14 151	16 452	23 110	70 384	10 909	222 515	32%
		350	461	550	561	388	398	820	1 264	1 510	2 250	2 393	2 657	3 578	3 852	7 049	35 369	2 199	65 649	10%

Příloha č. 5: Počet uprchlíků přijatých v rámci kvót, 2013 – 2017 (tabulka)

Rok	Počet uprchlíků přijatých v rámci kvót
2013	2187
2014	1971
2015	1880
2016	1900
2017	3400

Příloha č. 6: Podoba legislativy před a po roce 2015 (tabulka)

	Před rokem 2015	Po roce 2015
Kontroly hranic a vnitřní kontroly	X	Dočasně zavedeny
Sociální podpora pro osoby, jimž byl azyl udělen	Vyplácena	Vyplácena
Sociální podpora pro osoby s odmítnutou žádostí o azyl	Vyplácena	X (výjimky pro rodiny s dětmi)
Pobytová povolení	Trvalé pobyty, dočasná pobytová povolení v menší míře	Dočasná pobytová povolení, omezení trvalých pobytů na minimum
Návraty odmítnutých žadatelů	V menší míře	Zkrácení procesu žádosti, více zadržovacích center, programy pro návrat do země původu